

کلبانک سرفرازی

ما و نسل جدید در کلام معصومان (علیهم السلام)

ترجمه و گردآوری:

قربانعلی اسماعیلی - حسین محمدزاده

گلبانگ سرفرازی، ما و نسل جدید در کلام معصومان (ع)

اسماعیلی، قربانعلی، حسین محمدزاده.

مشهد، پژوهش توس، ۱۳۸۴. شمارگان، ۲۲۴ صفحه

شابک

ISBN 964-7510-14-5

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه ص. ۳- ۴ همچنین بصورت زیرنویس.

۱. احادیث شیعه - قرن ۱۴. الف. محمدزاده. حسین مترجم و گردآورنده. - عنوان

BP۱۴۶/۹

۲۹۷/۲۱۲

۸ گ ۵۵ الف

۱۳۸۴

۸۳-۳۴۴۵۶ م

کتابخانه ملی ایران

شناسنامه کتاب:

نام کتاب: گلبانگ سرفرازی

نویسندگان: قربانعلی اسماعیلی - حسین محمدزاده

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه / بهار ۱۳۸۴

ناشر: پژوهش توس

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

چاپ: سعید

شابک: ۹۶۴-۷۵۱۰-۱۴-۵

حق چاپ محفوظ است.

فهرست تفصیلی

- (الف)
- آموزش: ۵۳۱-۶۰۶-۵۲۶-۵۳۳-۶۳۲.
- آموزش فرزند: ۴۲۵-۴۳۴.
- آموزش واجبات: ۴۳۱.
- آداب آموزش: ۴۴۰-۴۴۱.
- آموزش قرآن: ۴۴۵.
- آموزش حدیث: ۴۴۳.
- آموزش شعر ابوطالب: ۴۳۹.
- آموزش شنا و تیراندازی: ۴۴۶-۶۵۳-۱۷۱.
- سن آموزش: ۴۲۶-۴۲۴-۴۳۱.
- علم آموزی: ۴۴۷-۸۵۲.
- مزد آموزش: ۶۰۳-۶۰۲.
- خوش رفتاری با شاگرد: ۶۹۲.
- احترام به معلم: ۴۳۴.
- تنبیه به خاطر آموزش مسائل دینی: ۴۸۱-۸۷۷-۸۷۶-۴۲۱-۴۲۰-۴۲۲-۴۱۹.
- آداب حمام: ۴۰۸-۴۰۷-۴۰۶-۴۰۵-۴۰۴-۴۰۳.
- آداب خواب: ۳۹۴-۴۳۶.
- آنچه که خدا بخواهد بهتر است: ۱۴۳-۱۴۴-۱۵۰.
- ۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲.
- اثر غذا در کودکان و در کمی و زیادی نسل: ۹۴-۹۳-۹۲-۹۱-۹۰-۸۹-۸۱-۳۳۶ تا ۳۴۵.
- ادب کردن کودکان: ۵۲۶-۵۲۹-۵۵۵-۶۳۲.
- ادب کردن فرزند: ۵۲۸.
- سن تادیب: ۵۳۴.
- نهی از ادب هنگام خشم: ۵۲۰.
- مجازات ادب نکردن فرزندان: ۴۵۰-۴۵۱-۴۵۴-۴۸۳-۴۸۴.
- ادوار کردن نوزادان: ازدواج: ۱۵۵-۱۵۴-۳۳.
- ازدواج و ترغیب به انتخاب همسر: ۲۰۴-۱۶۷-۱۶۴-۱۶۳-۱۶۲-۱۵۹-۱۵۸-۱۵۷.
- ۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۷.
- ۲۱۹-۲۱۸.
- نهی از ترک ازدواج به خاطر فقر: ۱۵۷-۱۵۶-۶۷.
- اعمال زمان تولد: ۲۳۰-۲۲۹-۲۲۳-۲۲۲-۲۲۱-۲۲۰.
- ۲۳۹-۲۳۸-۲۳۷-۲۳۶-۲۳۵-۲۳۴-۲۳۳-۲۳۲.
- ۲۴۰-۲۶۹-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۳۰۰ تا ۳۲۸.
- انتخاب شغل: ۱۹۲-۱۷۰.
- اثر زکام: ۳۸۲.

(ب)

بازی بچه ها: ۳۴۶-۳۴۷-۳۶۶-۴۲۵.

قمار بازی بچه ها: ۸۵۶.

بچه ها و گناه: ۸۴۳-۸۵۱.

برتری زن اولاد آور بر دیگر زنان: ۷۵-۸۳.

بوسیدن:

بوسیدن فرزند: ۴۹۰-۴۹۱-۵۴۱-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵.

۵۴۶-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۴۵۳.

بوسیدن دهان بچه: ۵۴۲.

بی احترامی به پدر و مادر: ۶۷۶-۶۱۰-۶۷۷-۶۸۵.

۶۸۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۷۹۹-۸۰۰.

بیماری کودکان کفار گناهان پدران و مادران: ۱۲۱.

(پ)

پدر:

حق پدر: ۶۹۸-۷۶۶-۷۶۹-۶۸۷.

نیکی به پدر: ۷۳۱-۷۳۸-۷۰۳-۷۱۲-۷۱۴-۷۱۵-۷۰۸.

۸۰۴-

احترام به پدر: ۶۲۸-۶۹۶-۸۰۹.

تاثیر رفتار پدر بر فرزندان: ۸۰۶-۴۶۸-۶۶۷.

حج از جانب پدران: ۷۷۴-۷۷۳.

دوست داشتن پدران: ۴۶۶.

آداب معاشرت پدر و فرزند: ۵۱۷.

مقام پدر: ۷۰۰.

نفرین پدر: ۷۹۱.

سرزنش پدر: ۷۹۲.

دعای پسر برای پدر: ۵۰۹ تا ۵۱۱-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵.

۵۵۱-۱۷۵-۱۷۷-۷۷۸-۱۸۴.

نماز پدر و مادر برای فرزند: ۵۱۶.

آموزش فرزند به خاطر پدر: ۶۴۴.

سوگند نخوردن به پدر: ۷۹۶-۷۹۷.

دفن پدر: ۸۷۸-۸۷۹.

قتل پدر: ۸۱۴.

مسئولیت در قبال فرزند: ۵۳۰.

دعای فرزند به پدر: ۱۲۸.

(ت)

- تربیت

تربیت فرزند: ۴۲۷-۴۲۶-۵۳۰-۵۲۷-۵۲۴-۵۲۵.

تربیت نادرست میراثی برای خانواده: ۵۳۳.

شتاب در تربیت فرزند: ۵۲۸.

تبیه فرزند: ۵۳۱-۵۸۷-۵۸۸-۳۷۴.

تاثیر اذان در فزونی و بالندگی فرزند: ۹۸-۹۷.

تاثیر دعا در تناسل و پدید آمدن اولاد صالح: ۹۵-

۱۵۲.

تاثیر قسم دروغ بر زن: ۹۶.

توصیف فرزند مسلمان و بیان فضیلت وی: ۱-۲-۵.

۶-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۵-۱۸-۱۹-۲۲-

۲۵-۲۹-۳۰-۳۶-۴۵-۴۶-۴۸-۵۰-۵۱-

۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۶۱-۶۲-۶۶-۷۶-۷۷-۷۸-

۷۹-۸۴-۱۰۱-۱۱۹-۱۳۷-۱۳۹ تا ۱۸۱-۱۸۶.

(ح)

حجاب: ۳۹۰-۳۹۱-۳۹۵-۴۱۸-۴۱۷.

حج: ۳۹۲-۴۰۰-۸۳۴.

حقوق فرزندان: ۱۷۶-۲۷۶-۳۶۴-۳۶۶ تا ۳۷۳-

۳۷۷-۳۸۶.

حکم روزه زن حامله و شیرده: ۷۰-۷۱-۱۶۹.

حکم بچه زنده در رحم زن مرده: ۷۲-۷۳-۳۸۳.

(خ)

خانواده:

خانواده: ۴۲۸.

نیکی به همسر: ۷۴۱.

خوش رفتاری با خانواده: ۴۷۳-۶۷۹-۴۶۳-۴۶۲.

پدااخلاقی با خانواده: ۴۸۰.

مهربانی با خانواده: ۸۶۴-۸۷۲-۸۶۳.

ثواب تلاش برای خانواده: ۸۶۵-۸۲۶.

کمک به خانواده: ۸۱۱-۶۱۲-۵۳۷-۸۶۹-۸۵۸.

خدمت مرد در خانه: ۸۶۹.

- رفاه خانواده: ۸۶۶-۸۶۱-۸۶۰-۸۵۹.
- غمخواری برای خانواده: ۸۶۸-۴۶۵.
- حفظ خانواده از آتش جهنم: ۵۲۲-۵۲۳-۵۲۱.
- حج از جانب خانواده: ۷۷۰-۷۷۲.
- مؤمنان خانواده یکدیگرند: ۵۸۵.
- سرپرستی خانواده: ۵۵۸.
- خانواده دیندار: ۸۰۲.
- آینده نگری برای خانواده: ۸۷۱.
- احترام به پدران: ۸۴۲.
- ظلم نکردن به خانواده: ۶۴۹.
- سخت گیری بر خانواده: ۸۶۲.
- ضایع کردن خانواده: ۸۷۰.
- دعای پدر و مادر برای خانواده: ۴۷۹.
- بوسیدن خواهر و برادر: ۵۴۱.
- بخشش به خواهر: ۸۳۹.
- روزه بچه ها: ۳۹۰-۴۳۸-۴۳۷.
- سن روزه: ۶۳۹-۶۳۸-۶۳۶-۸۳۰-۸۲۹-۸۲۸-۴۰۲.
- سن روزه پسران: ۶۴۲-۶۴۱.
- آموزش روزه به بچه ها: ۳۹۹-۳۹۸.
- روزه بچه: ۶۳۸-۶۳۹-۸۳۱.
- الزام به روزه: ۶۴۳-۶۴۰-۶۳۸-۶۳۹.
- (س)
- سن بلوغ و تکلیف: ۴۴۶-۸۴۵-۸۵۰-۳۹۳-۴۰۱-۸۴۴.
- سعید و شقی: ۱۱۵.
- سقط جنین و كفاره آن: ۶۸-۶۹-۱۹۹.
- (ص)
- صله رحم: ۵۳۹-۶۶۳-۷۰۲-۸۱۲.
- (ع)
- عمل به قول به فرزندان: ۵۸۲-۵۸۰-۵۸۱-۴۹۸.
- عدالت میان فرزندان: ۵۴۷-۵۰۴-۴۹۵-۸۳۶-۸۳۷.
- ۸۳۸-۶۰۳-۶۰۲-۴۸۹-۴۹۴-۲۹۷.
- (ف)
- فرزند اول: ۱۴۷-۱۵۱.
- فرزندان وسیله آزمایش اند: ۷-۱۴-۱۶-۱۸-۲۰.
- ۶۵-۲۱.
- (ق)
- قتل فرزند: ۸۱۳-۸۱۴.
- (ک)
- کودکان بر فطرت خدائی اند: ۲۲۸.
- (گ)
- گریه کودک: ۲۴۹-۳۶۱-۳۷۵-۳۷۶.
- (م)
- مادر:
- مقام مادر: ۸۱۳-۸۰۵-۶۲۲.
- حق مادر: ۷۶۸-۷۴۷-۶۸۶-۷۶۱.
- (د)
- رشد کودک: ۳۸۸-۳۸۹.
- روزه:
- دایه: ۲۵۰ تا ۲۶۸.
- دعا و تقرین به فرزند: ۸۴۱-۶۰۱-۵۹۹-۵۵۳-۵۵۲.
- ۵۱۲-
- دعاهای وارده در طلب فرزند: ۳۲-۳۴-۴۳-۷۴.
- ۸۰-۸۲-۸۵ تا ۸۷-۸۸-۱۵۲-۱۶۱-۱۶۵.
- ۱۶۶-۳۴۸-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۸-۳۵۹.
- ۳۶۰-۳۶۲-۳۶۳.
- دوستان: ۲۱۶.
- دختر:
- دختران: ۴۵۶-۶۴۸-۸۳۹-۵۱۹.
- فضیلت دختر: ۵۴ تا ۵۹-۱۰۸-۱۱۴ تا ۱۱۸-۱۴۳.
- ۱۴۶ تا ۱۵۰-۱۶۸.
- تسریع در ازدواج دختران: ۱۲۰-۲۰۵.
- دلسوزی به فرزند: ۴۵۸-۴۶۱-۵۴۸-۵۵۹-۴۴۸.
- ۶۵۵-۶۵۶-۶۳۲.

فرزندان مؤمنان در قیامت: ۸۸۷-۸۸۶-۸۹۰-۸۸۵-
 ۶۵۸-۶۵۷-۸۸۹
 فرزندان مشرکان در قیامت: ۸۸۷
 دفن فرزندان: ۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰
 تسلیت در مرگ فرزندان: ۸۸۳
 سرنوشت بچه هایی که پیش از بلوغ می میرند: ۸۸۹
 نهی از آرزوی مرگ دختران: ۱۱۳-۱۴۵
 معاشرت با نا محرم: ۷۶۷-۴۳۰-۴۲۸-۴۲۳-۴۱۶-
 ۴۱۵-۴۱۴-۴۱۳-۴۱۲-۴۱۱-۴۲۹

(ن)

نامگذاری کودکان: ۲۳۵-۳۳۸-۲۷۰ تا ۲۹۹
 نگهداری پرنده در خانه: ۳۲۹-۳۳۰ تا ۳۳۵
 نماز:
 نماز: ۳۹۱-۴۳۵-۴۳۶
 سن نماز بچه ها: ۶۳۸-۶۳۶-۶۳۵-۶۳۴-۶۵۴-۴۰۲-
 ۳۹۷-۳۹۴-۸۲۱-۳۹۶
 آموزش نماز به کودکان: ۳۹۷-۴۰۹-۴۱۰-۴۲۴-۶۳۳
 الزام کودکان به نماز: ۶۳۳-۶۳۶
 بچه ها و اوقات نماز: ۶۳۶-۶۳۷
 بچه ها در مسجد: ۸۲۲
 بچه ها و اذان: ۸۲۷
 نماز جمعه و بچه ها: ۸۲۵
 سن امامت نماز جماعت برای بچه ها: ۸۲۰-۸۲۳-
 ۸۲۴-۵۷۹
 تسبیحات حضرت زهرا (س): ۴۳۵
 تنبیه برای نماز: ۶۳۵
 نهی از خوراندن مسکرات به کودکان: ۳۸۰-۳۸۱
 نیکی و فرزندان: ۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۳۵-۵۳۶-
 ۵۳۸-۵۴۰-۶۱۱-۶۱۳-۶۱۷-۷۱۵-۷۱۹-۷۲۳-
 ۷۴۱-۷۲۶

(و)

والدین و فرزندان:
 نیکی به والدین: ۵۳۵-۵۳۶-۵۴۰-۶۱۳-۶۱۴-۶۲۶-
 ۶۷۹-۷۰۱-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹

نیکی به مادر: ۸۱۲-۷۴۵-۷۳۸-۷۲۴-۷۱۲-۷۱۱-۶۲۱
 حج از جانب مادر: ۸۰۸-۷۷۱
 غیبت از مادر: ۷۹۵
 صله رحم به مادر: ۶۲۷
 احترام به مادر: ۷۲۸-۶۹۶-۶۲۰
 ظلم به مادر: ۷۱۱
 چگونگی رفتار با مادر بدکاره: ۷۴۸
 جدا نکردن مادر و فرزند: ۵۸۶
 غذای مادر: ۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶
 تاثیر شیر مادر بر کودک: ۲۳۲-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۷-۲۴۸
 ۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۶۴-۲۶۵-۲۷۸-۲۷۹
 تعلق فرزند در رحم به مادر: ۴
 غذای مادر: ۲۴۶-۲۴۵-۲۴۴-۲۴۳
 تقدم مادر در نگهداری کودک: ۳۸۶-۳۸۷-۳۸۵-۳۸۴
 مادر حامله سنگسار نمی شود: ۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸
 مال و ثروت فرزند:
 اموال بچه ها: ۸۵۷-۸۷۴
 صدقه دادن به بچه ها: ۸۴۰
 فرزند و مال پدر: ۸۵۵
 زکات و فرزندان: ۸۳۳-۸۴۷
 پدر و مال فرزند: ۸۵۴-۸۵۵
 مادر و مال فرزند: ۸۵۴
 روزی بچه ها: ۳۱-۱۰۸-۱۲۰-۴۳۲-۵۵۶
 مباحات امامان معصوم (ع) و انبیای عظام و دعوت
 آنان به طلب اولاد و زیادی نسل: ۲۶-۲۷-۲۸-
 ۳۷-۴۰-۴۱-۴۷-۱۱۱-۱۶۰-۲۰۴
 محبت به فرزند: ۴۵۵-۴۵۲-۴۵۰-۴۹۸-۴۹۷-۵۹۰-
 ۵۸۹-۴۹۳-۴۹۲-۵۹۲-۴۸۷-۴۸۶-۴۸۵-۴۸۲-
 ۶۱۷-۴۶۰-۴۵۷-۱۷۹-۱۸۳
 مراعات حق بچه ها: ۵۸۴-۵۹۱-۵۹۴-۵۹۶-۵۷۸-
 ۶۳۲-۵۹۳-۵۹۷
 مرگ فرزندان:
 مرگ فرزند: ۸۸۱-۸۸۲-۸۸۴
 گریه در مرگ فرزند: ۵۱۸-۶۵۵-۶۵۶

- ۷۱۰-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۲۰-۷۲۱-
 ۷۲۲-۷۲۵-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-
 ۷۳۷-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۶-۷۶۴-
 ۱۸۷-۱۸۸.
 ستم به والدین: ۶۱۰-۶۶۳-۶۶۲-۶۶۱-۶۶۴-۶۶۵-
 ۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۸۰-۶۶۹-
 ۶۸۴-۶۹۷-۷۳۲-۷۶۵.
 اطاعت از والدین: ۶۳۰-۶۹۴-۶۹۵-۷۶۴-۷۶۵-۷۹۸.
 تأثیر دعای والدین به فرزندان: ۴۷۵-۷۸۱-۷۸۳-۷۸۴-
 ۷۸۵-۷۸۶-۷۷۹-۷۷۷-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰.
 ثواب نگاه به والدین: ۷۵۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-
 ۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸.
 اجرای وصیت والدین: ۸۱۸-۸۱۷-۸۱۹.
 ثواب کردن به والدین: ۷۷۶-۷۷۵-۷۷۸-۷۸۰-۷۸۲-
 ۸۳۲.
 تأثیر رفتار والدین بر زندگی فرزندان: ۴۶۹-۴۷۷-
 ۴۷۰-۴۷۴-۴۷۱-۴۷۲.
 ترحم به پدر و مادر: ۶۹۰-۷۴۹.
 دشنام به والدین: ۷۹۳-۷۹۴.
 احترام به والدین و بزرگترها: ۴۴۹-۶۲۹-۶۳۱-۶۷۸-
 ۶۸۹-۸۰۱-۸۷۵.
 رضایت والدین: ۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۷۳۳.
 حق پدر و مادر: ۱۷۶-۱۸۵-۱۸۸-۱۹۰-۱۹۴-۱۹۵-
 ۲۲۱-۲۷۱-۳۷۷-۵۳۲-۷۴۴-۷۶۲.
 کمک به پدر و مادر: ۸۱۰-۸۱۱.
 صبری عیالمند: ۵۵۷.
 زنده ماندن بچه پس از والدین: ۵۹۵.
 عاق پدر و مادر از سوی فرزند: ۴۹۶.
 سپاسگذاری از والدین: ۶۹۹.
 دفاع از خانواده: ۴۷۶.
 قتل والدین: ۶۸۲.
 احسان به والدین: ۷۶۰-۸۷۲.
- ثواب خرج کردن برای پدر و مادر: ۸۶۷.
 خدمت به والدین: ۸۱۰.
 زیارت مزار والدین: ۷۸۲-۸۱۵.
 آزار والدین: ۶۸۳.
 اذن پدر و مادر: ۷۶۳.
 دلسوزی نسبت به والدین: ۶۸۸-۸۱۰.
 بوسیدن پدر و مادر: ۵۵۰.
 بهره‌مندی والدین از اولاد: ۲۳-۲۶-۳۶-۳۸-۳۹-۴۲-
 ۴۴-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۶۰-۶۱-۶۳-
 ۶۴-۷۸-۸۴-۱۰۰ تا ۱۱۰-۱۱۲-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-
 ۱۱۷-۱۲۲ تا ۱۳۷-۱۴۹-۱۵۳-۱۶۷-۱۷۲-۱۷۳-
 ۱۷۴-۱۸۱-۱۸۲-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۲۶.
- (۵)
 همراه داشتن دعا: ۲۲۹.
 همراه داشتن زینت آلات: ۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-
 ۳۵۷-۳۵۸.
 همخوابگی: ۱۱۳-۱۱۴-۲۲۷.
- (ی)
 یتیمان:
 یتیم‌نوازی: ۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۶۸-۵۶۷-۵۶۵-۵۶۴-
 ۵۶۳-۵۶۲-۵۶۱-۵۶۰-۵۵۹-۶۱۶-۶۱۵-۶۱۴-
 ۵۹۱.
 بزرگ کردن یتیم: ۸۷۳-۵۶۶.
 تربیت یتیم: ۵۶۹.
 تنبیه یتیم برای تربیت او: ۵۷۰.
 مال یتیم: ۸۵۳-۶۵۲-۶۵۱-۶۵۰-۶۴۷.
 زکات مال یتیم: ۸۴۷-۸۴۹.
 قرض از مال یتیم: ۵۷۷.
 غضب مال یتیم: ۵۷۶-۵۷۵-۵۷۴-۱۸۵.

مقدمه

رسول خدا (ص) فرمودند: «انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتُم بهما لن تضلوا ابدا فانهما لن یفترقا حتی یردا علی الحوض» (من در میان شما دو چیز گرانمایه را به جا می‌گذارم: کتاب خدا و اهل بیتم را. مادامی که به آن دو متمسک شوید هرگز گمراه نخواهید شد و آن دو از یکدیگر جدا نمی‌شوند تا در قیامت بر من وارد شوند).^۱

از صدر اسلام تا کنون همه مسلمانان در کنار قرآن کریم، سنت (قول، فعل و تقریر) رسول خدا (ص) را حجت شرعی می‌دانند. شیعیان اهل بیت (ع) علاوه بر آن، سنت معصومین (ع) را نیز حجت شرعی و مأخذ بسیاری از احکام و معارف دینی و تبیین کننده و توضیح دهنده کتاب خدا می‌دانند و از آن بهره می‌برند. این میراث گرانها که حاوی تعالیم پرتو گرفته از وحی الهی است، چه از طریق رسول خدا (ص) و چه علم لدنی امامان معصوم (ع)، در طول تاریخ اسلام بسان منبعی سرشار از معارف الهی که می‌تواند روح سرگشته و جستجوگر انسان را سیراب کند و نیز در مسیر پر پیچ و خم زندگی راهنمای عمل او باشد مورد استفاده قرار گرفته است. محدثان حاملان این علم شریف بوده‌اند که در قرن اول و دوم هجری اغلب به صورت شفاهی و سپس با تألیف آثار گرانقدری آن را به صورت مکتوب حفظ و به نسلهای کنونی منتقل کرده‌اند.

با پیدایش مدارس و مراکز آموزش عالی به سبک جدید که علاوه بر تشکیلات اداری و آموزشی گاهی از نظر مواد و متون درسی نیز تحت تأثیر علوم و روشهای جدید اروپایی قرار دارد،

۱ - مستدرک حاکم، ج ۳، ص ۱۰۹ و صحیح مسلم ج ۷، ص ۱۳۲.

نوعی تفکیک در امر آموزش عالی در میان حوزه‌های کهن علمی و دانشگاهها پدید آمد. این پدیده موجب اثرات مثبت و منفی بسیاری شد، که پرداختن به آنها در این مقدمه ممکن نیست، اما در مورد موضوع بحث - حدیث - باعث دوری برخی از رشته‌های علوم انسانی از میراث معنوی اسلام شد. در حالی که قرآن کریم و احادیث رسیده از معصومین (ع) منبع پایان‌ناپذیری از مسائل گوناگونی است که می‌تواند در امر تعلیم و تربیت، مدیریت، روانشناسی، جامعه‌شناسی و علوم مشابه مبنا یا راهنمای ارائه نظریات و راه‌حلهای مفید و مطمئن باشد. هر چند بسیاری از کتب و جوامع مهم حدیثی شیعه به زبان فارسی ترجمه شده و ترجمه آنها در دسترس است، اما به نظر می‌رسد ترجمه‌نشدن برخی دیگر از این متون و نیز پراکندگی موضوعی این احادیث یکی از موانعی است که دشواری کار مراجعه و استفاده محققان و خوانندگان فارسی زبان را موجب می‌شود. لذا به عنوان گامی کوچک در رفع این مشکل بود که تصمیم گرفتیم تا مجموعه‌ای از احادیث شریف معصومین (ع) که حول موضوع «فرزندان» به وسیله آقای حمزه عندلیب جمع‌آوری شده و با عنوان «نحن والاولاد فی آثار اهل البیت» به چاپ رسیده است را ترجمه و در دسترس علاقه‌مندان قرار دهیم. پس از بررسی اثر فوق‌الذکر، از آن جایی که هدف اصلی این ترجمه تأکید بر ارائه احادیث مرتبط با تعلیم و تربیت فرزندان می‌باشد ضمن حذف احادیث غیر مرتبط به منظور پرهیز از اطناب و کاستن از حجم ترجمه، از آوردن احادیث با مضامین تکراری خودداری کردیم. از طرفی اصل متن عربی و سلسله اسانید احادیث و نیز مأخذ فرعی که در کنار مأخذ اصلی ذکر شده بود با این فرض که محققان به متن عربی دسترسی دارند و خوانندگان فارسی زبان نیز بهره‌چندانی از آن نمی‌برند، حذف گردید.

مأخذی که این احادیث شریف از آنها گزینش شده‌اند، شماری از معتبرترین متون حدیثی مکتب تشیع است که در زیر اجمالاً برخی از آن‌ها را معرفی می‌کنیم:

۱ - کافی: این کتاب تألیف شیخ ابو جعفر محمد بن یعقوب کلینی رازی است که کلیه علمای رجال وی را توثیق نموده‌اند. کلینی در جمع احادیث بسیار دقت داشته و برای تألیف این کتاب بیست سال رنج دیده و آنرا از اصول قابل اعتماد گردآوری نموده است. اهمیت کتاب کافی صرف نظر از جلالت شأن مؤلف آن و جامعیت کتاب، از لحاظ عصر مؤلف است که مصادف با دوره زندگانی نواب اربعه امام عصر (عج) و (طبق قول مشهور) به توقیع - الکافی کاف لشیعتنا - از جانب امام عصر (عج) موشح و امضاء گشت. زیرا وفات کلینی در سال ۳۲۹ هـ و فوت آخرین نائب امام (ع) یعنی جناب علی بن محمد سیمری در نیمه شعبان ۳۲۸ یا ۳۲۹ اتفاق افتاد. «کافی» شامل ۱۶۱۹۹ حدیث و مشتمل بر سی کتاب است در اصول عقاید و احادیث احکام فقهی.

۲ - من لا یحضره الفقیه (الفقیه): نویسنده این کتاب ابو جعفر محمد بن علی بن بابویه قمی - شیخ صدوق - متوفی ۳۸۱ هـ است او از کتاب متقدمین اصحاب از قبیل حریر بن عبدالله سجستانی و شیخ اجل حلبی و علی بن مهزیار اهوازی و احمد بن عیسی و ابن ابی عمیر و شیخ برقی

و... استفاده نموده است. این کتاب شامل ۹۰۴۴ حدیث است. شیخ صدوق دارای مؤلفات کثیر و ممتعی در اخبار است که قسمت مهم آن هم اکنون در دست و اغلب مکرر به چاپ رسیده است.

۳- تهذیب و استبصار: این دو کتاب تألیف شیخ الطائفه، ابو جعفر محمد بن حسن طوسی، متوفی ۴۶۰ هـ است. شیخ طوسی پایه گذار علوم اسلامی در مذهب تشیع است و هم اوست که حوزه علمی شیعه را به نجف انتقال و در واقع تاسیس نمود. وی در فنون تفسیر و کلام و فقه و اصول و حدیث و رجال، کتب مهمی تألیف کرده که تا کنون نیز مرجع می باشد و گذشت زمان و ترقی معارف از ارزش علمی آنها نکاسته است.

شیخ ابتدا «تهذیب» را تألیف کرد و چون طی جمع آوری آن کتاب به تعارض و تنافی ظواهر بعضی اخبار برخورد کرد، به فکر تألیف کتاب مستقلی که جامع این دسته اخبار باشد، افتاد و کتاب «استبصار» را در این زمینه پرداخت و با اصول علمی به جمع مضامین و توفیق اخبار اهتمام نمود. مجموع احادیث کتاب «تهذیب» ۱۳۵۹۰ حدیث و احادیث «استبصار» ۵۵۱۱ حدیث است. به چهار کتاب فوق الذکر «کتب اربعه» گفته می شود که بالغ بر ۴۴۳۴۴ حدیث می شود که قسمت مهم آن در احکام و قوانین فقهی است.

۴- وسائل الشیعه: این کتاب تألیف شیخ حر است. مؤلف این کتاب به کتب اربعه اکتفا نکرده و از سایر کتب که بالغ بر یکصد و هشتاد کتاب است در جمع و ترتیب خود استفاده کرده است و چون این مصادر نیز مورد اعتماد محدثان و تصدیق علمای رجال می باشد، با این عمل رنج تفحص این کتب را از دیگران بر داشته ولی چون این کتاب به منظور استفاده از مدارک فقهی نگاشته شده، اخبار اصول دین و معارف و اخلاق (جز به مناسبات موضوعات فقهی) در آن آورده نشده است.

۵- مستدرک الوسائل: وسایل از آن لحاظ که جامع ترین مجموعه مورد وثوق احادیث فقهی است از عصر مؤلف تا کنون مدار استنباط احکام فقهی و مرجع فقهای امامیه بوده است.

ولی چون مؤلف آن بعضی کتب متداول حدیث را صحیح نمی دانسته، از نقل احادیث آنها خودداری فرموده لذا حاج میرزا حسین نوری متوفای ۱۳۲۰ هـ که از محدثین بزرگ قرن اخیر است. مستدرکی از کتب مزبور و نیز کتابهای دیگری که شیخ دسترسی بدان نداشته گرد آورده که آن نیز به ترتیب ابواب فقهی مرتب شده است.

۶- بحار الانوار: این کتاب تألیف علامه مجلسی، ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی است که احادیث آن را با دستیاری جمعی از فضلاء تلامذ خود گردآوری فرموده و آنگاه بیاناتی در توضیح احادیث و جمع بین متعارضات ایراد فرموده است. بحار الانوار در ۲۶ جلد ترتیب یافته و معظم ترین کتاب حدیث در میان فریقین (شیعه و سنی) است. این کتاب شامل احادیث اعتقادی و تواریخ و قصص انبیاء و ائمه اطهار (ع) و ابواب مختلف فقهی است که در قسمتهای تاریخی آن از کتب اهل سنت فراوان اخذ و نقل شده است. با وجود مزایای فراوان باید اذعان کرد که چون نظر مؤلف جمع و ضبط احادیث بوده (و به حق از عهده این مهم برآمده) قهراً اخبار

ضعافی در مطاوی ابواب مختلف آن دیده می‌شود، که البته وظیفه مبلغین و استفاده کنندگان است که در منقولات آن با نظر دقیقتری ملاحظه نموده و رشد و نبوغ خود را در استخراج گوهرهای این «بحار» نمودار سازند.^۱

به منظور استفاده بهتر و راحت تر محققان و خوانندگان ضمن شماره گذاری احادیث، موضوعات مطرح شده در آنها به تفکیک استخراج و برحسب موضوعات کلی تر به ترتیب الفبایی تنظیم شده و ضمن آوردن موضوعات فرعی در کنار عناوین مربوطه، شماره حدیث یا احادیثی که در مورد آن مطالبی دارند در مقابل آن ذکر شده است. به این ترتیب با یافتن موضوع و شماره احادیث مورد نظر خواننده می‌تواند به سرعت حدیث مورد نظر خود را بیابد.

در اینجا برخود لازم می‌دانیم تا از کلیه کسانی که به هر نحو ما را در ترجمه و آماده‌سازی این اثر برای چاپ یاری نمودند، به ویژه آقای دکتر سامانیان معاونت محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی بجنورد و آقای سید محمد حجازی مدیر محترم پژوهش دانشگاه که زمینه این کار را فراهم کردند و نیز آقای خلیل رحیمی که زحمت ویراستاری متن را به عهده داشتند صمیمانه سپاسگذاری نماییم. در خاتمه امیدواریم این خدمت ناچیز در پیشگاه پروردگار متعال مقبول افتد و با نظر عنایت معصومین (ع) ذخیره‌ای باشد برای روزی که جز سایه او هیچ پناهگاهی نیست.

قربانعلی اسماعیلی - حسین محمدزاده